

στου Ἱεράρχου κατὰ τὴν γερμανοϊταλικὴν κατοχὴν. Τί πρῶτον καὶ τί ὕστερον νὰ ἀναφέρω ;

Ἐπτόητος, ἤρεμος, γενναῖος «ὁ Γέρων Δεσπότης», μὲ σαφῆ ἐπίγνωσιν τῆς ὑψηλῆς τοῦ ἀποστολῆς ὕψωνε πάντοτε σθεναρὰν τὴν φωνὴν του κατὰ τῆς βίας καὶ τῆς αὐθαιρεσίας τῶν Ναζι ὑπεραμυνόμενος μετὰ σθένους καὶ χωρὶς ἐπιφυλάξεις, χωρὶς ἀμφιταλαντεύσεις, χωρὶς φόβους, τῶν ἀπαραγράπτων δικαιοματίων τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων. Παλλόμενος ἀπὸ συγκίνησιν καὶ πατρικὴν στοργὴν καὶ ἀγάπην συνέτρεχε καὶ μὲ ἐμφανῆ κίνδυνον τῆς ζωῆς του τοὺς διωκομένους, τοὺς φυλακισομένους καὶ κινδυνεύοντας τὴν ζωὴν αὐτῶν καλοῦς πατριώτας. Καὶ πότε ἐλέγχων μὲ παρρησίαν, πότε ἱκετεύων μὲ ἀξιοπρέπειαν ἐπετύγχανε νὰ σώζη μελοθανάτους, νὰ ἀποφυλακίζη κρατούμενους, νὰ διευθετῆ μὲ δεξιοτεχνίαν τὰ πάντα. Ὁ ἀείμνηστος Ἐπίσκοπος Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου κυρὸς Ἀγαθάγγελος κατὰ τὴν γερμανοϊταλικὴν κατοχὴν ἀνεδείχθη ἄξιος τῶν ἐπιταγῶν τῶν κειρῶν καὶ τῆς δυσχεροῦς ἐν γένει καταστάσεως τῆς πατρίδος μας.

Ἀλλὰ τὸ σῶμα τοῦ πολιοῦ Ἱεράρχου ἐκάμφθη. Τὸ ἐλύγισαν τὰ ἔτη καὶ ὁ κάματος τῆς ζωῆς. Τὸ ἐλύγισαν οἱ πόνοι καὶ οἱ μόχθοι του ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας, ὑπὲρ τοῦ ἡγαπημένου του Κλήρου καὶ Λαοῦ. Ὁ Πρῶτανις τῆς ἐν Κρήτῃ Ἱεραρχίας Ἐπίσκοπος Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου κυρὸς Ἀγαθάγγελος ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ τὴν παρελθοῦσαν Καθαρὰν Δευτέραν ἀφοῦ ἐκοινώνησε τῶν ἀχράντων μυστηρίων καὶ ἔδωκε τὴν ἀρχιερατικὴν αὐτοῦ εὐλογία ἐἰς τοὺς κυκλοῦντας τὴν ἐπιθανάτιον κλίνην του. Μετέστη διὰ τοῦ θανάτου εἰς τὴν πραγματικὴν ζωὴν ἵνα λάβῃ τὸν στέφανον τῶν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καμάτων του.

Ἀείμνηστε καὶ σεβάσμιε ἀδελφέ. Οἱ ἐν Κρήτῃ ἰσάδελφοί σου μὲ βαθεῖαν θλίψιν προπέμπομεν σήμερον τὸν νεκρὸν σου καὶ προσευχόμεθα ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς σου ἐν σκηναῖς Ἁγίων. Ὁ Κληρὸς καὶ ὁ Λαὸς τῆς θεοσώστου σου Ἐπαρχίας διατρانوῦσι διὰ τῆς ἀθρόας συρροῆς των πρὸς προσκύνησιν τοῦ σεπτοῦ σκήνου σου, τὸ σέβας καὶ τὴν εὐλάβειαν αὐτῶν πρὸς τὸν σεβαστὸν Ποιμενάρχην των.

Ἀναπαύου ἐν εἰρήνῃ σεβάσμιε ἀδελφέ.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΟΥ Δ. Σ. ΤΗΣ Ε.Κ.Ι.Μ. ΚΑΤΑ ΤΟ 1957

Θὰ ἦτο ἀναληθές, ἂν ἰσχυρίζετο κανεὶς ὅτι δὲν ὑπῆρξεν ἱκανοποιητικὴ καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἡ δρᾶσις τῆς Ἐταιρίας μας. Πρέπει, ἐν τούτοις, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νὰ τονισθῆ ὅτι θὰ ἦτο πολὺ πλουσιώτερος ὁ σημερινὸς ἀπολογισμὸς μας, ἂν τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἐταιρίας ὑπεδοθηθεῖτο περισσότερον εἰς τὸ ἔργον

του υπό τῶν μελῶν αὐτῆς καὶ υπό τῶν Κρατικῶν Ὑπηρεσιῶν. Ὡς θὰ δειχθῆ περαιτέρω, αἱ τελευταῖαι, ὡς ἐάν ἡ Ἑταιρία μετήρχετο σκοποῦς ἰδιωτικῆς ὠφελείας, οὔτε πρωτοδούλως τὴν συνέδραμον οὔτε προκληθεῖσαι ἀνταπεκρίθησαν ἐπαρκῶς.

Μετὰ τὴν γενικὴν ταύτην διαπίστωσιν, προβαίνομεν κατωτέρω εἰς τὴν κατὰ τομεῖς ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων τοῦ Συμβουλίου.

I. Οἰκονομικά. — Τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα ἀπησχόλησε σοβαρῶς τὴν διοίκησιν τῆς Ἑταιρίας, συνεχῆς δὲ καὶ ἐπίμονος ὑπῆρξεν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ παρελθόντος ἔτους ἢ πρὸς ἀντιμετώπισιν αὐτοῦ καταβληθεῖσα προσπάθεια. Ὁ υπό τῆς προηγουμένης Γεν. Συνελεύσεως ἐγκριθεῖς προϋπολογισμὸς ἐστηρίχθη κυρίως εἰς τὴν πρόβλεψιν σημαντικῆς ἀπὸ μέρους τῶν Κρατικῶν Λαχείων ἐπιχορηγήσεως. Δυστυχῶς ἢ ἐκ τῆς κατανομῆς τῶν κερδῶν τῶν Κρατικῶν Λαχείων ἐνίσχυσις ἐπιστημονικῶν σωματείων διεκόπη, οὕτω δὲ ἐκινδύνευσε νὰ ἀνατραπῆ καὶ ἡ οἰκονομικὴ βάση τῶν προγραμματισθέντων ἔργων. Ἐκ τοπικῶν πόρων, ἐσόδων τοῦ Μουσείου, συνδρομῶν, πωλήσεως βιβλίων, τόκων καταθέσεων κ.λ.π. ἔσοδα ἐκάλυψαν κατὰ τὰ μᾶλλον ἢ ἥττον τὰς ἀντιστοίχους προβλέψεις, ἐδημιουργήθη ἐν τούτοις ἔλλειμμα 100.000 περίπου δραχμῶν, διὰ τὴν κάλυψιν τοῦ ὁποίου τὸ Δ. Σ. ἐνήργησε πρὸς διαφόρους κατευθύνσεις. Οὕτω ἐζητήθη ἡ συνδρομὴ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας, τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὄργανισμοῦ Τουρισμοῦ, τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Διευθύνσεως Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας. Δις ὑποβληθεῖσα εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας αἰτήσεις περὶ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τοῦ ἔργου ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἁγίου Μάρκου ἀπερρίφθη προβληθέντος τοῦ ἐπιχειρήματος ὅτι ἡ μετὰ τοῦ Δήμου Ἡρακλείου καταρτισθεῖσα σύμβασις δὲν κατοχυρώνει ἐπαρκῶς τὴν μελλοντικὴν τύχην τοῦ μνημείου. Καὶ ἡ γενομένη ὁμως τροποποίησις τῆς συμβάσεως καὶ αἱ υπό τοῦ Δήμου παρασχεθεῖσαι ἐπίσημοι διαβεβαιώσεις δὲν ἐθεωρήθησαν ὡς ἐπαρκῆς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐγγύησις. Ὑπῆρξεν ἰδιαιτέρως ὀδυνηρὰ δι' ἡμᾶς οὐχὶ τόσον ἢ ἄρνησις τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως, ὅσον τὸ γεγονός ὅτι ἡ πρὸς διάσωσιν τοῦ ἐπιφανεστέρου τῶν μεσαιωνικῶν μνημείων τῆς Κρήτης πρωτοδουλίᾳ μας οὐδεμίαν εὐρεν ἀπήχησιν παρὰ τῆ Ἀρχαιολογικῆ Ἑταιρίᾳ, ἡ συμπαραστάσις καὶ βοήθεια τῆς ὁποίας κατὰ τὸ παρελθὸν συνέδραμε μεγάλως εἰς τὴν ἵδρυσιν τοῦ Ἱστορικοῦ Μουσείου καὶ τὴν ἐν γένει προαγωγὴν τοῦ ἔργου τῆς Ἑταιρίας μας. Ὁ Ἑλληνικὸς Ὄργανισμὸς Τουρισμοῦ, ἡ ἐνίσχυσις τοῦ ὁποίου ἐζητήθη ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ προγράμματος αὐτοῦ διὰ τὸν ἐξωραϊσμὸν τῶν ἀρχαιολογικοῦ καὶ τουριστικοῦ ἐνδιαφέροντος χώρων, ὑπεσχέθη ὅτι θὰ ἐπανεξετάσῃ εὐμενῶς τὸ θέμα κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ του διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος. Ἡ Τράπεζα Ἑλλάδος (πρὸς ἣν εἶχεν κατὰ τὸ παρελθὸν εἰσηγηθῆ ὁ ἀείμνηστος ἐπίτιμος ἐταῖρος καὶ πρῶτον Διοικητὴς αὐτῆς Ἐμμανουὴλ Τσουδερός) καὶ ἡ Διεύθυνσις Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας (ἡ ἐνίσχυσις τῆς ὁποίας ἐζητήθη εἰδικῶς διὰ τὴν προώθησιν τοῦ ἐκδοτικοῦ μας προγράμματος) οὐδεμίαν ἀπάντησιν ἔδωσαν εἰς τὰς αἰτήσεις μας. Ἀντιθέτως τὰ ἐκ τοπικῶν πόρων προσδοκώμενα ἔσοδα ὑπερεκαλύφθησαν δι' εἰσφορῶν τοῦ Δήμου Ἡρακλείου, τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἡρακλείου, τῶν Φιλανθρωπικῶν Ἰδρυμάτων Ἀνδρέου καὶ Μαρίας Καλοκαιρινοῦ καὶ τοῦ Ταμείου Ἐφέδρων Πολεμιστῶν Νομοῦ Ἡρακλείου. Πρὸς τὰς διοικήσεις τῶν ὡς ἄνω νομικῶν προσώπων ἐκφράζομεν καὶ ἐντεῦθεν θερμοτάτας εὐχαριστίας διὰ τὴν πρόθυμον συναντίληψίν των.

Λεπτομερῆς ἀνάλυσις τῶν πραγματοποιηθέντων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρελθούσης χρήσεως ἐσόδων καὶ ἐξόδων παρέχεται εἰς τὴν ἐν συνεχείᾳ ὑποβληθη-

σομένην ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ λήξαντος οἰκονομικοῦ ἔτους 1957. Ἐνταῦθα ἀρκούμεθα εἰς τὴν ἀνακεφαλαίωσιν τοῦ ἀπολογισμοῦ τούτου ἔχουσιν ὡς ἀκολούθως :

Σύνολον πραγματοποιηθεισῶν εἰσπράξεων Δρχ.	126.310,75
Περίσσειμα προηγούμενης χρήσεως »	156.873,65
Σύνολον ἐσόδων »	283.184,40
Σύνολον ἐξόδων »	127.507,50
Ἐπίλοιπον Ταμείου τῆς 31.12.1957 »	155.676,90

Τὸ περίσσειμα τοῦτο, πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ὁποῦ περιεστάλησαν κατὰ τὸ δυνατόν ὅλαι αἱ δαπάναι, ἐπιτρέπει ἤδη τὴν ἄμεσον ἀντιμετώπισιν τῆς συνεχίσεως καὶ περατώσεως τῆς πρώτης φάσεως τοῦ ἔργου ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἁγίου Μάρκου, περὶ οὗ ἐκτενέστερον θὰ ἀναφέρωμεν κατωτέρω.

Διὰ τῆς ἐν συνεχείᾳ ὑποβληθησομένης εἰσηγήσεως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἀρξαμένου ἔτους ἐκτίθενται αἱ ὑφιστάμεναι σήμερον εἰς τὸν οἰκονομικὸν τομέα προβλέψεις. Ἐνταῦθα κρίνομεν σκόπιμον νὰ τονίσωμεν τὸ γεγονός ὅτι ἐπτά ἔτη μετὰ τὴν ἰδρυσίν τῆς ἡ Ε.Κ.Ι.Μ. δὲν ἔπαυσε νὰ στηρίζεται ἐπὶ ἐπισημοῦς οἰκονομικῆς βάσεως, ἐφ' ὅσον οἱ ἴδιοι αὐτῆς πόροι (συνδρομαὶ μελῶν, ἔσοδα Μουσείου, πώλησις βιβλίων καὶ τόκοι καταθέσεων) μόλις καλύπτουν σήμερον τὸ ἡμῶν περίπου τῆς διὰ τὴν συντήρησιν καὶ λειτουργίαν τοῦ Ἱστορικοῦ Μουσείου ἀπαιτούμενης δαπάνης. Οὕτω ἡ προαγωγή τῶν ἐπιδιωκομένων σκοπῶν ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ὕψους τῶν παρεχομένων εἰσφορῶν καὶ κυριώτατα ἐκ τῆς ἐπιχορηγήσεως τῶν Κρατικῶν Λαχείων. Ἐπὶ τοῦ σημείου δὲ τούτου ἀκριδῶς δικαιούμεθα, νομίζομεν, νὰ διατυπώσωμεν τὸ παράπονον, ὅτι ἡ ἡμετέρα Ἐταιρία δὲν ἔτυχεν μέχρι τοῦδε ἐνισχύσεως ἀναλόγου πρὸς τὴν σημασίαν τῶν ἐπιδιώξεων τῆς καὶ τὴν σοβαρότητα τοῦ ἤδη ἐπιτελεσθέντος ἔργου. Ἐνδεικτικῶς ἀναφέρομεν, ὅτι τὸ σύνολον τῆς παρασχεθείσης ἡμῖν ἐπιχορηγήσεως ἐκ τῆς κατανομῆς τῶν κερδῶν τῶν Κρατικῶν Λαχείων κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν ἀνήλθεν εἰς τὸ ποσὸν τῶν 205.000 δραχμῶν, ἐνῶ κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα ἡ Ἐταιρία Μακεδονικῶν Σπουδῶν ἔλαβεν, ὡς προκύπτει ἀπὸ τὴν ὑπὸ χρονολογίαν 31.3.1957 λογοδοσίαν τοῦ Διοικητικοῦ τῆς Συμβουλίου, ἐπιχορηγήσεις ἀπὸ μὲν τὰ Κρατικὰ Λαχεῖα 12.000.000 δρχ., ἀπὸ δὲ τὸ Ἐπιχειρηματικὸν Παιδείας 2.000.000 δρχ. Δὲν διανοοῦμεθα νὰ ὑποτιμήσωμεν τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἔργου τῆς Ἐταιρίας Μακεδονικῶν Σπουδῶν, εἴμεθα ἐν τούτοις ὑποχρεωμένοι σημειοῦντες τὰ ἀνωτέρω νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν τῶν ἀρμοδίων πολιτικῶν τοῦ τόπου παραγόντων ἐπὶ τῆς καταφώρως ἀνίσου ταύτης μεταχειρίσεως, ἣτις δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς παντελῆς παραγνώρισις τῆς προσφορᾶς καὶ τῶν ἀναγκῶν τῆς Κρήτης εἰς τὸν πνευματικὸν τομέα. Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ἔργου τῆς Ε.Κ.Ι.Μ. προϋποθέτει ἐτησίαν κρατικὴν ἀρωγὴν 300.000 δρχ. τοῦλάχιστον, ποσὸν οὐχὶ βεβαίως [σοβαρὸν ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ δι' ἄλλας περιοχὰς διατιθέμενα κονδύλια. Ὁ ἀξιότιμος ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν κ. Δημ. Ἀλιμπράντης κατὰ τὴν πρόσφατον κάθοδόν του ἐνταῦθα ἐπεσκέφθη τὸ Ἱστορικὸν Μουσεῖον Κρήτης καὶ λαβὼν γινῶσιν τοῦ ὅλου ἔργου τῆς Ἐταιρίας μας ὑπεσχέθη γενναιοτέραν βοήθειαν. Οἱ βουλευταὶ κ. Νικ. Κρασαδάκης καὶ Ἐμμ. Κεφαλογιάννης ἐπέδειξαν θερμὸν ἐνδιαφέρον πρὸς ὑποστήριξιν διαφόρων αἰτημάτων μας, ἡ σοβαρὴ ὁμῶς τοῦ θέματος ἀπαιτεῖ συντονισμὸν ἐνεργειῶν, ὥστε τὸ αἶτημα τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τῆς Ε.Κ.Ι.Μ. νὰ προβληθῇ ὡς πικρὸς ἀξίωσις δικαιότερας ἐκδηλώσεως τῆς κρατικῆς μερίμνης.

II. Ἱστορικὸν Μουσεῖον Κρήτης. — Τὸ Μουσεῖον ἐλειτουργῆσε

κανονικῶς ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν τῆς Ἐφορείας καὶ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς κ. Ἀ. Γ. Καλοκαιρινοῦ. Εἰς τὸ προσωπικόν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή. Ἡ Ἐπιμελήτρια κ. Σωσὸ Πλάτωνος πλὴν τῆς φροντίδος συντηρήσεως τοῦ μουσειακοῦ ὑλικοῦ καὶ τῆς ἐνημερώσεως τοῦ γενικοῦ καὶ τῶν ειδικῶν καταλόγων καὶ λοιπῶν βιβλίων τοῦ Μουσείου, ὡς καὶ τῆς ξεναγήσεως τῶν ἐπισήμων ἐπισκεπτῶν, ἡσχολήθη ἐντατικῶς μὲ τὴν ἀποδελτίωσιν τῶν τοπωνυμικῶν πινάκων καὶ τὴν ταξινόμησιν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ ὑλικοῦ. Οἱ φύλακες ἠργάσθησαν εὐσυνειδήτως διὰ τὴν φύλαξιν καὶ τὴν καθαριότητα τοῦ Μουσείου. Τὸ ἐξωτερικόν τοῦ κτηρίου ἀνεκαινίσθη μερίμνη καὶ δαπάναις τῶν Φιλανθρωπικῶν Ἰδρυμάτων Καλοκαιρινοῦ, βελτίωσις δὲ τῆς ἐκθέσεως ἐγένετο εἰς τὸ Ἱστορικόν Τμήμα, ἐνθα προσετέθη καὶ μία προθήκη ὀπλων.

Αἱ συλλογαὶ ἐπλουτίσθησαν μὲ 134 νέας ἀντικείμενα, ἐξ ὧν 86 τῆς Βυζαντινῆς - Μεσαιωνικῆς Συλλογῆς (κατὰ τὸ πλεῖστον νομίσματα ἐκ τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου Ἡρακλείου), 23 τοῦ Ἱστορικοῦ Τμήματος (11 ἐξ ἀγορᾶς καὶ 12 ἐκ δωρεῶν) καὶ 25 τῆς Λαογραφικῆς Συλλογῆς (23 ἐξ ἀγορᾶς καὶ 2 ἐκ δωρεῶν). Δι' ἀγοράν, περισυλλογὴν καὶ ἀποκατάστασιν μουσειακοῦ ὑλικοῦ διετέθη πρὸς ὄψιν 5.687 ἐν ὄψι δραχμῶν. Ἀξιόλογον ἀπόκτημα τοῦ Μουσείου εἶναι μία μεγάλη προσωπογραφία τοῦ ἀειμνήστου Βασιλόπαιδος Γεωργίου δωρηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἰδίου ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου του. Δωρεὰς προσήνεγκον ἐπίσης οἱ κ. Στυλιανὸς Γιαμαλάκης, Γεώργιος Σαββίδης, Δράκος Κουβιδάκης, Γεώργιος Σινιόσογλου, Μιχαὴλ Κανακάκης, Σταῦρος Φαῖτάκης, ἡ δὲ Φαῖδρα Δεληγιαννάκη καὶ τὰ Φιλανθρωπικὰ Ἰδρύματα Καλοκαιρινοῦ. Περὶ τῶν ὑπὸ τῆς κ. Ἑλένης Καζαντζάκη δωρηθέντων καὶ διὰ τὴν αἰθουσαν Νίκου Καζαντζάκη προοριζομένων ἀντικειμένων γίνεται ἰδιαιτέρα μνεία κατωτέρω.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ λήξαντος ἔτους τὸ Μουσεῖον ἐδέχθη 3.084 ἐν ὄψι ἐπισκέπτας, ἐξ ὧν 2.014 ἐπὶ πληρωμῇ εἰσιτηρίου καὶ 1.070 δωρεάν. Οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι παρουσιάζουν μείωσιν τῆς κινήσεως κατὰ 23 % ἐν σχέσει πρὸς τὸ προηγούμενον ἔτος. Τοῦτο ἀποδίδεται εἰς τὸ ὅτι οὐδεμία ὀργανωμένη ὁμάς τουριστῶν κατέστη δυνατόν νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ Μουσεῖον. Χαρακτηριστικὴ ἐν προκειμένῳ εἶναι ἡ ἀδιαφορία, ἣν παρὰ τὰ ἐπανειλημμένα διαδήματα τῆς Ἐφορείας ἐπέδειξεν ἡ ἀρμοδία ὑπηρεσία τοῦ Ὄργανισμοῦ Τουρισμοῦ. Πάντως ἡ αὔξησις τῆς κινήσεως τοῦ Μουσείου εἶναι ἀπὸ πάσης πλευρᾶς θέμα ζωτικοῦ διὰ τὴν Ἐταιρίαν ἐνδιαφέροντος καὶ πρὸς ἀντιμετώπισιν αὐτοῦ θὰ πρέπη νὰ καταβληθῇ ἰδιαιτέρα μέριμνα τόσον ἀπὸ μέρους τῆς Ἐφορείας ὅσον καὶ ἀπὸ μέρους τοῦ νέου Συμβουλίου.

Τὸ σύνολον τῶν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος εἰσπράξεων τοῦ Μουσείου ἀνῆλθεν εἰς 16.077,25 δρχ. ἐναντι 15.652,75 δρχ. τοῦ προηγούμενου ἔτους. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου 10.070 δρχ. εἰσπράχθησαν ἀπὸ πώλησιν εἰσιτηρίων, 2.647,50 δρχ. ἀπὸ πώλησιν ἐντύπων (ὁδηγῶν καὶ δελταρίων) καὶ 3.359,75 ἀπὸ πώλησιν ὑφαντῶν τοῦ Πρακτορίου δειγμάτων κρητικῆς λαϊκῆς τέχνης. Ἀφ' ἑτέρου τὸ σύνολον τῆς εἰς βάρος τοῦ Κεφαλαίου Γ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς Ἐταιρίας πραγματοποιηθείσης διὰ τὴν συντήρησιν καὶ λειτουργίαν τοῦ Μουσείου δαπάνης ἀνῆλθεν εἰς 69.342,80 δρχ. Ἐπομένως τὰ ἐκ τοῦ Μουσείου ἔσοδα ἐκάλυψαν μόνον τὰ 23 % τῶν ἀντιστοιχῶν δαπανῶν.

III. Ἅ γ ι ο ς Μ ά ρ κ ο ς. — Ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Ἰανουαρίου ὑπεβλήθη πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὴν Διεύθυνσιν Ἀναστηλώσεως τοῦ Ἐπιμελητοῦ Παιδείας ἡ ὑπὸ τοῦ ἐταίρου μηχανικοῦ κ. Κ. Λασιθιωτάκη ἐκπονηθεῖσα μελέτη ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἁγίου Μάρκου. Ταυτοχρόνως ἐζητήθη ἡ ἔγκρισις σχετικῆς πιστώσεως ἀπὸ τὴν

Διεύθυνσιν Ἀρχαιοτήτων. Τὸ θέμα ἤχθη ἐνώπιον τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου πρὸς λήψιν ἀποφάσεως καὶ μόλις τὸν παρελθόντα Ὀκτώβριον ἐπεστράφη ἐγκεκριμένος ὁ φάκελλος τῆς μελέτης. Μετ' ὀλίγον ἐξεδόθη ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως Ἀναστηλώσεως ἐπ' ὀνόματι τοῦ κ. Ἐφόρου Ἀρχαιοτήτων Κρήτης χρηματικὸν ἔνταλμα 125 χιλιάδων δραχμῶν διὰ τὰ μεσαιωνικὰ μνημεῖα τῆς Κρήτης. Τὸ ποσὸν τοῦτο προτάσει τοῦ κ. Ἐφόρου διετέθη τελικῶς ἐξ ὀλοκλήρου διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἁγίου Μάρκου. Οὕτω κατ' οὐσίαν ἐκαλύφθη τὸ ἔλλειμμα τοῦ προϋπολογισμοῦ μας, ὀφείλομεν δὲ διὰ τοῦτο νὰ ἐκφράσωμεν τὴν εὐγνωμοσύνην μας πρὸς τὸν καθηγητὴν κ. Ἀναστάσιον Ὀρλάνδον, φίλον εἰλικρινῆ καὶ πολῦτιμον τῆς Ἐταιρίας μας, εἰς τὴν συμπαραστάσιν τοῦ ὁποίου ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος ἡ προαγωγή τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἔργου.

Μερίμνη τῆς ἐνταῦθα Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας διενεργήθη πρόχειρος μειοδοτικὸς διαγωνισμός, καθ' ὃν τελευταῖος μειοδότης ἀνεδείχθη ὁ ἐργολάβος κ. Γ. Κασσιμάτης μὲ προσφορὰν 249.050 δρχ. μειωθεῖσαν ἐν συνεχείᾳ κατὰ 6 % ἤτοι εἰς 234.107 δρχ. Εἰς τοῦτον ἀνετέθη ἡ ἐκτέλεσις τῆς πρώτης φάσεως τοῦ ἔργου, περὶ λαμβανούσης τὴν ὑπερύψωσιν τοῦ κεντρικοῦ κλίτους καὶ τὴν ἀνακατασκευὴν ὀλοκλήρου τῆς στέγης τοῦ μνημείου. Εἰς τὴν ὡς ἄνω δαπάνην ἡ Ε.Κ.Ι.Μ. θὰ μετάρχη διὰ ποσοῦ 100.000 περίπου δραχμῶν. Αἱ ἐργασίαι ἤρχισαν πρὸ διμήνου ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἐταίρου μηχανικοῦ κ. Ν. Τσαχάκη, προβλέπεται δὲ ὅτι θὰ περατωθῶν ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς Φεβρουαρίου. Τὸ ἐκτελούμενον τμήμα τοῦ ἔργου καλύπτει τὸ 1/3 περίπου τῆς ἀρχικῶς προϋπολογισθείσης συνολικῆς δαπάνης, ἐξασφαλίζει δὲ τὸ μνημεῖον πάσης περαιτέρω φθορᾶς. Αἱ ἐργασίαι ἐκτελοῦνται ἐπιμελῶς ἐποπτεία τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας, σὺν τῇ προόδῳ δ' αὐτῶν ἐδραιούται ἡ πεποίθησις ὅτι ἡ εἰς τὴν ἀρχικὴν του μορφὴν ἀποκατάστασις τοῦ μνημείου τούτου θ' ἀποτελέσῃ ἐπίτευγμα ἰσάξιον τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ἱστορικοῦ Μουσείου Κρήτης.

Κατ' ἐπανάληψιν ἐπεδιώχθη ἀνεπιτυχῶς συνεννόησις μὲ τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ καταλαμβάνοντος τὴν βορείαν πλευρὰν τοῦ προστόφου μικροῦ καταστήματος πρὸς ἐξαγορὰν αὐτοῦ. Τὸ θέμα τοῦτο πρέπει νὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον ἀμέσου μερίμνης τοῦ νέου Συμβουλίου, πιθκνῶτατα δὲ θὰ παραστῆ ἀνάγκη νὰ καταφύγωμεν εἰς τὴν διαδικασίαν τῆς ἀπαιτωτριώσεως, δοθέντος ὅτι ἄλλως εἶναι ἀδύνατος ἡ ὑπὸ τῆς μελέτης προβλεπομένη κατασκευὴ τῆς τοξοστοιχίας ἔμπροσθεν τῆς εἰσόδου τοῦ ναοῦ. Τοῦτο ἀποτελεῖ οὐσιῶδες κώλυμα καὶ διὰ τὸν προγραμματισμὸν τῶν ἐν συνεχείᾳ κατὰ τὸ ἀρξάμενον ἔτος ἐκτελεσθησομένων ἐργασιῶν, ἡ ἔκτασις ἄλλωστε τῶν ὁποίων θὰ ἐξαρτηθῇ ἐκ τῆς πραγματοποιήσεως ἢ μὴ τῶν ἐν τῇ προϋπολογισμῶν προβλεπομένων ἐσόδων. Ἡ ἐπομένη, τρίτη κατὰ τὴν μελέτην, φάσις τοῦ ἔργου περιλαμβάνει ἐργασίας στερεώσεως τῶν λιθοδομῶν καὶ τὴν κατασκευὴν τοῦ προστόφου μὲ προϋπολογισμὸν δαπάνης 140.000 περίπου δραχμῶν. Ἀντ' αὐτῆς θὰ ἦτο δυνατόν νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν τετάρτην κατὰ τὴν μελέτην φάσιν, περὶ χιλιάδων κατασκευὴν ἐπιχρισμάτων, δαπέδων καὶ ὑαλοστασίων. Τὸ νέον Συμβούλιον θὰ πρέπει νὰ μείνῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀδέσμευτον, ὥστε ἀναλόγως τῶν περιστάσεων νὰ ρυθμίσῃ τὸ θέμα ἐν συνεννόησει μὲ τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ὑπηρεσίαν.

IV. Ἀρχεῖον - Βιβλιοθήκη. — Σημαντικὸς ὑπῆρξεν ὁ πλουτισμὸς τοῦ Ἀρχείου τοῦ Ἱστορικοῦ Μουσείου κατὰ τὸ λήξαν ἔτος. Ἰδιαιτέρως ἀξιοσημεῖωτοι εἶναι αἱ ἀκόλουθοι προσφοραί: α) Τοῦ κ. Ἰωάννου Μουρέλλου, ὁ ὁποῖος ἐδώρησε πολῦτιμον σειρὰν 376 ἐγγράφων καὶ 56 φωτογραφιῶν ἀναγομένων εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ 1831 μέχρι τοῦ 1898 περίου, ὡς καὶ τὸ ἀνέκδοτον τμήμα τῆς ὑπ' αὐτοῦ συγ-

γραφείσης Ἱστορίας τῆς Κρήτης τὸ περιλαμβάνον τὰ ἀπὸ τοῦ 1866 μέχρι τοῦ 1897 γεγονότα. Ἡ δωρεὰ αὕτη συνεπληρώθη προσφάτως ὑπὸ τοῦ ἰδίου δι' ἑτέρας σειρᾶς 77 φωτογραφιῶν τῶν ἐτῶν 1897 - 1907. β) Τῆς κ. Γαλάτειας Καζαντζάκη, ἡ ὁποία ἐδῶρησεν 93 ἀνεκδότους ἐπιστολάς τοῦ Νίκου Καζαντζάκη πρὸς αὐτήν, τῶν ἐτῶν 1920 - 1923, καὶ γ) Τῆς κ. Ἑλένης Ἀναγνωστοπούλου, ἡ ὁποία ἐδῶρησε τὰ κατάλοιπα (σημειώσεις, ἐπιστολάς κ.λ.π. χειρόγραφα) τῶν καθηγητῶν Γεωργίου Χατζηδάκη καὶ Γεωργίου Ἀναγνωστοπούλου. Πλὴν τῶν ἀνωτέρω, ἔγγραφα τινα καὶ φωτογραφίας ἐδῶρησαν οἱ κ. Β. Λαούρδας καὶ Ἑλευθ. Μαλαγαρδῆς καὶ ἡ κ. Μητσοτάκη - Μοάτσου.

Ἡ Βιβλιοθήκη τῆς Ἑταιρίας ἐπλουτίσθη μὲ 97 τόμους καὶ φυλλάδια ἐκ δωρεῶν τῆς κ. Ἑλ. Ἀναγνωστοπούλου, τῶν κ. Ἀν. Ὀρλάνδου, Γ. Ζώρα, Α. Γ. Καλοκαιρινοῦ, Ν. Πλάτωνος, Ν. Παπαμιχαλάκη, Π. Βαβουλέ, Μ. Μανούσακx, Β. Λαούρδα, Β. Θωμαδάκη, Φ. Δεληγιαννάκη καὶ τοῦ Ἰδρύματος Μελετῶν Χερσονήσου τοῦ Αἴμου.

V. Τοπωνύμια. — Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς συλλογῆς τῶν κρητικῶν τοπωνυμιῶν ἐσυνεχίσθη ἡ ἀπὸ τριετίας ἀρξασμένη προσπάθεια. Χάρις εἰς τὴν προθυμίαν καὶ τὸν ζῆλον τῶν δημοδιδασκάλων τῆς Νήσου καὶ τὴν συναντίληψιν τῶν κατὰ τόπους Ἐπιθεωρητῶν Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως μᾶς ἐστάλησαν 70 νέοι πίνακες. Οὕτω, ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν μέχρι τοῦδε συγκεντρωθέντων τοπωνυμικῶν πινάκων ἀνῆλθεν εἰς 940 ἐξ 705 ἐπὶ συνόλου 748 σχολικῶν περιφερειῶν τῆς Κρήτης. Παραλλήλως συνεπληρώθη ὑπὸ τῆς Ἐπιμελητρίας τοῦ Μουσείου κ. Σ. Πλάτωνος ἡ ἀποδελτιώσις τοῦ συλλεγέντος ὕλικου. Σήμερον δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν ὅτι ἔληξε κατ' οὐσίαν ἡ πρώτη φάσις τῆς προκαταρκτικῆς διὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ Τοπωνυμικοῦ Λεξικοῦ τῆς Κρήτης ἐργασίας. Δευτέρα φάσις θὰ εἶναι ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ ἐπεξεργασία τῶν συνταχθέντων δελτίων. Πλὴν τούτου δεόν νὰ ἀντιμετωπισθῇ καὶ τὸ ἐνδεχόμενον τῆς ἀποδελτιώσεως τῶν κειμένων.

Τὸ Δ. Σ. ἐθεώρησεν ὑποχρέωσιν τῆς Ἑταιρίας νὰ ἐπισημάνη καὶ κατὰ τὸ δυνατόν νὰ ἐξουδετερώσῃ τὸν κίνδυνον τῆς ἐξαφανίσεως τοῦ τοπωνυμικοῦ πλούτου τῆς Κρήτης, κίνδυνον ὁσημέραι ἐπιδεινούμενον λόγῳ τῆς ἐπικρατοῦσης τάσεως πρὸς ἀθρόαν ὅσον καὶ ἀνεξέλεκτον μετονομασίαν διαφόρων κοινοτήτων, χωρίων, οἰκισμῶν κ.λ.π. Εἰς σχετικὸν ὑπόμνημα συνταχθὲν ὑπὸ τοῦ συμβούλου κ. Στυλ. Ἀλεξίου ἐδόθη εὐρεία δημοσιότης, παραλλήλως δ' ἐγένοντο ἐνέργειαι πρὸς τὰς Νομαρχίας καὶ τὸ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐσωτερικῶν Συμβούλιον Τοπωνυμιῶν.

VI. Ἐκδόσεις. Ἡ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἐκδοσις τοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Συμβολὴ εἰς τὴν Ἱστορίαν τοῦ Λασιθίου κατὰ τὴν περίοδον τῆς Βενετοκρατίας» βιβλίου τοῦ ἐταίρου κ. Στεργίου Σπανάκη, δι' ἧς ἐνεκκινιάσθη ἡ Κρητικὴ Ἱστορικὴ Βιβλιοθήκη, ἀποτελεῖ ἀξιομνημόνευτον γεγονός, μολονότι βεβαίως αἱ εἰς τὸν τομέα τοῦτον πραγματοποιήσεις τῆς Ἑταιρίας οὐδόλως ἀνταποκρίνονται πρὸς τὰς κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ Κανονισμοῦ Ἐκδόσεων γενομένας προβλέψεις. Μέχρι σήμερον οὐδεμίαν νεωτέρα ἐργασία ὑπεβλήθη εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐκδόσεων, δὲν εἶναι ὁμως ἀπίθανον νὰ κυκλοφορήσῃ ἐντὸς τοῦ ἀρξασμένου ἔτους ὁ πρῶτος τόμος τῆς σειρᾶς τοῦ Κρητικοῦ Θεάτρου μὲ τὸν «Ροδολίνον», διὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ ὁποίου ἐξακολουθεῖ νὰ ἐργάζεται ὁ ἀντεπιστέλλων ἐταῖρος κ. Μ. Μανούσακx, Διευθυντῆς τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

VII Διαγωνισμοὶ - Ἐπιχορηγήσεις. — Διὰ τὸν προκηρυχθέντα Ἐκθουδίδειον Λογογραφικὸν Διαγωνισμόν 1957 ὑπεβλήθησαν τρεῖς ἐργασίαι, οὐδε-

μία όμως εκρίθη αξία βραβεύσεως υπό τῆς πρὸς τοῦτο συσταθείσης Ἐπιτροπῆς Κρίσεως. Ἐπαινος ἀπενεμήθη 1) Εἰς τὴν ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ Κρητικὸς Παρουσιαστῆς» συλλογὴν τοῦ ἐν Χανίοις ἀντεπιστέλλοντος ἐταίρου κ. Παντελῆ Βαβουλέ και 2) Εἰς τὴν ὑπὸ τὸν τίτλον «Συνήθειες καὶ παρατηρήματα τοῦ γάμου στὴν Κρήτη» ἐργασίαν τοῦ ἐξ Ἡρακλείου κ. Γιάννη Καραταράκη.

Ἐφείλομεν νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ὁ Ξανθουδίδεις Λαογραφικὸς Διαγωνισμὸς δὲν ἔχει ἀποδώσει μέχρι τοῦδε τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέσματα. Βεβαίως τὸ χορηγούμενον χρηματικὸν ἔπαθλον εἶναι μικρόν, ἢ διδομένη ὅμως πρὸς δημοσίευσιν τῆς βραβευομένης πραγματείας δυνατότης ἀποτελεῖ οὐσιαστικὴν πρὸς τὸν συγγραφέα παροχὴν. Ἡ πενιχρότης κατὰ συνέπειαν τοῦ ἀποτελέσματος θὰ πρέπη μᾶλλον νὰ ἀποδοθῆ εἰς γενικωτέρους λόγους, εἰς τὴν χαμηλὴν στάθμην, εἰς ἣν ἐξακολουθοῦν παραμένουσαι αἱ κρητικαὶ λαογραφικαὶ σπουδαί.

Ἐπιχορήγησις 8.000 δραχμῶν ἐδόθη εἰς τὸν ἐταῖρον κ. Κ. Καλοκύρην, ἐπιμελητὴν Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων Κρήτης, πρὸς οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ βιβλίου του «Αἱ Βυζαντιναὶ τοιχογραφίαι τῆς Κρήτης». Ποσὸν 600 δραχμῶν ἐδόθη ἐπίσης εἰς τὸν ἐταῖρον κ. Στερ. Σπανάκην πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐκδόσεως τοῦ Δ' τόμου τῶν «Μνημείων τῆς Κρητικῆς Ἱστορίας».

VIII. Νίκος Καζαντζάκης. — Πρὶν ἢ προβῶμεν εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς σωματειακῆς κινήσεως ἐν τῇ Ἐταιρίᾳ μας, νομίζομεν ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ ἐκθέσωμεν κατὰ ποῖον τρόπον τὸ Δ. Σ. ἀντεμετώπισε τὸν θάνατον καὶ τὴν κηδεῖαν τοῦ Νίκου Καζαντζάκη. Κατόπιν εἰσηγήσεως ἡμῶν καθωρίσθη ὡς τόπος τῆς ταφῆς τοῦ ὁ προμαχῶν τοῦ Μαρτινέγκο—ἐκλογή ἢ ὁποῖα ἐκρίθη γενικῶς ὡς λίαν ἐπιτυχῆς—, μετέσχομεν δὲ γενικῶς εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῆς κηδεῖας καὶ ἐπετύχομεν, καθ' ὅσον ἠδυνάμεθα, τὴν εὐπρέπειαν καὶ τὸν τόνον, τὰ ὁποῖα ἡξίου ἢ προσωπικότης τοῦ νεκροῦ.

Δὲν ἐκρίναμεν, ἐν τούτοις, ὅτι ἐξηγντο τὸ καθῆκον τῆς E.K.I.M. ἐναντι κορυφαίου τέκνου τῆς Κρήτης μὲ τὰς τυπικάς ταύτας ἐκδηλώσεις. Δι' ὃ καὶ ἀπεφασίσαμεν: 1ον) Τὴν ἀφιέρωσιν ἐν τῷ Ἱστορικῷ Μουσείῳ Κρήτης αἰθούσης εἰς τὸν Νίκου Καζαντζάκη, ἐν τῇ ὁποῖα νὰ ἐκτεθοῦν ἀποκλειστικῶς πράγματα σχετιζόμενα μὲ τὴν ζωὴν καὶ τὸ ἔργον του. Ἠλλομεν πρὸς τοῦτο εἰς συνεννόησιν μὲ τὴν σύζυγόν του, ἢ ὁποῖα καὶ ὑπεσχέθη νὰ ἀποστείλῃ ἐν καιρῷ τὰ ἀντικείμενα ταῦτα, ἡδὴ δὲ ἔχουν ἀποσταλῆ ἔνια τῶν ὑπεσχημένων. Μετὰ τὴν συγκέντρωσιν τῶν ἐκθεμάτων, θὰ καταβληθῆ βεβαίως ἢ δέουσα μέρημα διὰ τὴν συγκρότησιν τῆς αἰθούσης. 2ον) Τὴν ἀνέγερσιν τῆς προτομῆς τοῦ Νίκου Καζαντζάκη εἰς ἐπιφανὲς μέρος τῆς πόλεως μερίμνη τῆς Ἐταιρίας. Τὴν προτομὴν παρηγγείλαμεν ἡδὴ εἰς τὸν γλύπτην κ. Ἀθαν. Ἀπάρτην, θὰ εἶναι δὲ αὕτη ἐτοίμη περὶ τὰ τέλη προσεχοῦς Μαρτίου.

IX. Πρίγκηψ Γεωργίος. — Ἡ Ἐταιρία μετέσχεν ἐπίσης εἰς τὸ ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Βασιλόπαιδος Γεωργίου, πρώτου Ἰπάτου Ἀρμοστοῦ τῆς Αὐτονόμου Κρήτης, πένθος διὰ τῆς ἐκδόσεως εἰδικοῦ ψηφίσματος καὶ τῆς ἀποστολῆς συλλυπητηρίων γραμμάτων πρὸς τοὺς οἰκείους Του, θὰ ἐνθυμεῖται δὲ πάντοτε μετ' εὐγνωμοσύνης τὴν ἀγάπην. μὲ τὴν ὁποῖαν ὁ ἀείμνηστος Πρίγκηψ περιέβαλε τὴν προσπάθειάν της.

X. Σωματειακὴ κίνησις. — Τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος ἔτους ἢ Ἐταιρία μας ἀπώλεσεν ἐν τῶν παλαιωτέρων καὶ πλέον ἐπιλέκτων της μελῶν, τὸν ἱατρὸν Γρηγόριον Ζερβουδάκη, μόλις δὲ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐθρηνήσαμεν τὸν θά"

νατον τοῦ διακεκριμένου συμπολίτου ἐταίρου Ἀνδροκλῆ Ξανθουδίδου, ὁ ὁποῖος διὰ δωρεῶν, χορηγιῶν καὶ τοῦ ζωηροῦ ἐνδιαφέροντός του συνέβαλε μεγάλως εἰς τὴν προαγωγὴν τοῦ ἔργου τῆς Ἑταιρίας.

Ὡς τακτικὰ μέλη ἐνεγράφησαν εἰς τὸ Μητρώον τῆς Ἑταιρίας ἐκλεγέντες συμφώνως τῷ ἄρθρῳ τοῦ Καταστατικοῦ οἱ κ. Νικόλαος Κρασαδάκης, Βουλευτῆς Ἡρακλείου, Ἐλευθέριος Ἀλεξίου, τ. Γυμνασιάρχης, Στυλιανὸς Χρηστάκης, Γυμνασιάρχης, Ἐμμανουὴλ Νυστεράκης, Καθηγητῆς, ἡ κ. Ὀλυμπία Ἀλεξίου καὶ ἡ δις Χρυσούλα Τσικριτσῆ, Καθηγήτριαι.

Ἀντεπιστέλλοντες ἐταῖροι ἐξελέγησαν οἱ Θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι Πέτρας κ. Δημήτριος, Ἱερᾶς καὶ Σητείας κ. Φιλότητος, Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου κ. Ἀθανάσιος, Ἀρκαδίας κ. Τιμόθεος, Λάμπης καὶ Σφακίων κ. Ἰσίδωρος καὶ Κισάμου καὶ Σελίνου κ. Εἰρηναῖος, οἱ κ. Γεώργιος Σαββίδης καὶ Γεώργιος Ἀνδρουλιδάκης ἐν Ἀθήναις καὶ ὁ κ. Παντελῆς Βαβουλῆς ἐν Χανίοις.

* * *

Ἡ ἐκθεσις τῶν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος πεπραγμένων δημιουργεῖ πιθανῶς τὴν ἐντύπωσιν ὅτι οἱ σκοποὶ τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας προήχθησαν ἱκανοποιητικῶς εἰς πολλοὺς τομεῖς. Ὀφείλομεν, ἐντούτοις, νὰ τονίσωμεν, ὅτι ὑπάρχει πλῆθος ζητημάτων, τὰ ὁποῖα μέχρι σήμερον δὲν κατέστη δυνατόν νὰ ἀντιμετωπισθοῦν ἐπιτυχῶς. Τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα, ἡ ἐξασφάλισις τῶν προϋποθέσεων πρὸς ἀπρόσκοπτον συνέχισιν καὶ ὀλοκλήρωσιν τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἁγίου Μάρκου, ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἀπὸ τριετίας ἐκπονηθέντος ἐκδοτικοῦ προγράμματος καὶ ἰδίᾳ ἡ ἐκδοσις τοῦ Κρητικοῦ Θεάτρου, ἡ συμπλήρωσις τῆς πρὸς ἐκδοσιν τοῦ Τοπωνυμικοῦ Λεξικοῦ ἐργασίας, ἡ ἐκδοσις πλήρους καταλόγου τῶν καταγράφων ἐκκλησιδίων τῆς ὑπαίθρου, ἡ συντήρησις τῶν ὁσημέραι καταστρεφομένων τοιχογραφιῶν καὶ ἡ ἀντιγραφὴ ἱκανοῦ ἀριθμοῦ ἐξ αὐτῶν μὲ τὴν προοπτικὴν δημιουργίας μονίμου ἐκθέσεώς των, ἡ μετὰ τῆς Ἐκκλησίας συνεργασία διὰ τὴν περισυλλογὴν καὶ συντήρησιν εἰκόνων καὶ ἄλλων πολυτίμων κειμηλίων, ὁ πλουτισμὸς τοῦ φωτογραφικοῦ ἀρχείου, ἡ συγκρότησις ἀρχείου μικροταινιῶν κωδίκων, χειρογράφων καὶ λοιπῶν ἀπροσίτων σήμερον εἰς τοὺς μελετητὰς ἱστορικῶν πηγῶν, ἡ συστηματικὴ συλλογὴ μουσικοῦ ὕλικου καὶ στοιχείων λαϊκῆς ἀρχιτεκτονικῆς, ἡ ἐν γένει προαγωγὴ τῶν κρητικῶν λαογραφικῶν μελετῶν, ἡ προβολὴ καὶ παρὰ τῷ εὐρυτέρῳ κοινῷ συνειδητοποίησις τῆς σημασίας τῶν ἐπιδιώξεων τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας καὶ ἄλλα πολλά, διαφεύγοντα τῆς προχείρου ταύτης ἀπαριθμήσεως, ἀποτελοῦν θέματα χρήζοντα διαρκοῦς μερίμνης.

Οὕτω τιθεμένου τοῦ προβλήματος τῆς ἐν τῷ μέλλοντι προαγωγῆς τῶν σκοπῶν τῆς Ἑταιρίας εἶναι προφανές ὅτι τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἀντιμετωπισθῇ οὔτε διὰ τῆς ἐρασιτεχνικῆς, οὕτως εἰπεῖν, ἀπασχολήσεως τῶν ἐκάστοτε μελῶν τοῦ Συμβουλίου αὐτῆς, ἅτινα ἔχουν οὐχὶ μικρὸν φόρτον καθαρῶς διοικητικῆς καὶ διαχειριστικῆς ἐργασίας, οὔτε μὲ μόνην τὴν Ἐπιμελήτριαν τοῦ Ἱστορικοῦ Μουσείου. Μέχρι τοῦδε ἐλάχιστα τῶν ἐκτὸς τοῦ Συμβουλίου τακτικῶν καὶ ἀντεπιστελλόντων μελῶν ἔσχον ἐνεργὸν ἀνάμειξιν εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς Ἑταιρίας. Ἡ δραστηριότης τῶν μελῶν ἀφ' ἑνός, ἡ ὁποῖα εἶναι δυνατόν ἴσως νὰ ἐπιτευχθῇ μὲ τὴν καὶ ὑπὸ τοῦ Καταστατικοῦ προβλεπομένην συγκρότησιν ἐπιτροπῶν διὰ τὴν μελέτην τῶν ἐπιμέρους ζητημάτων, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἢ κατ' ἐπάγγελμα ἀπασχόλησις ἑνός ἢ πλειόνων ἱκανῶν ἐπιστημόνων θὰ καταστήσῃ ἀσφαλῶς δυνατὴν τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος.

Σοβαρὸν εἶναι τὸ τεθὲν ἤδη ζήτημα ἰδρύσεως τρίτου Πανεπιστημίου εἰς τὴν Ἑλλάδα. Νομίζομεν ὅτι ἡ Ε.Κ.Ι.Μ. ὡς ὁ κυριώτερος ἐπιστημονικὸς ὀργανισμὸς τῆς Κρήτης πρέπει νὰ ἀναλάβῃ πρωτοβουλίαν διὰ τὴν ἐν τῇ Νήσῳ ἰδρυσιν τοῦ νέου

Πανεπιστημίου, ἐφ' ὅσον ἐπισταμένη μελέτη ἤθελεν ἀποδείξει τοῦτο δυνατόν. Συντρέχοντες πρὸς τοῦτο λόγοι εἶναι ἀσφαλῶς ἢ μείζων ἐναντι ἄλλων περιοχῶν τῆς χώρας πνευματικὴ παράδοσις τῆς Κρήτης (παράδοσις καταφαινομένη ἐκ τῶν Μουσείων, τῶν ἀρχαιολογικῶν χώρων, τῶν ἐπιστημονικῶν περιοδικῶν κ.λ.π.) καὶ ἐπίσης αἱ οἰκονομικαὶ δυνατότητες, αἵτινες θὰ ἠδύναντο νὰ ἐξασφαλισθοῦν διὰ τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Κρητῶν, ἢ θέσις τῆς νήσου ἐν τῷ κέντρῳ τῆς ἀνατολικῆς Μεσογείου καὶ οἱ εὐνοϊκοὶ κλιματολογικοὶ καὶ διαιτολογικοὶ ὄροι.

Ἐν θέμα ἐξ ἄλλου βασικῆς κατὰ τὴν γνώμην μας σημασίας εἶναι ἡ προβολὴ τοῦ παγκρητίου χαρακτῆρος τῆς Ἑταιρίας μας. Δὲν ἀρκεῖ τὸ γεγονός ὅτι ἔχουν ἐκλεγῆ ἀντεπιστέλλοντα μέλη εἰς τὰς πλείστας τῶν πόλεων καὶ κωμοπόλεων τῆς Νήσου καὶ ὅτι ἔχουν γίνει περιορισμένης ἐκτάσεως ἐργασίαι συντηρήσεως μνημείων εἰς ἄλλας πλὴν τοῦ Ἡρακλείου περιοχάς. Διὰ τὴν ἐπιτυχῆ προαγωγὴν πολλῶν ἐκ τῶν προτεθέντων σκοπῶν εἶναι ἀναγκαῖα ἡ στενὴ συνεργασία μὲ τοὺς τοπικοὺς παράγοντας ὅλων τῶν περιφερειῶν τῆς Κρήτης. Μία προσπάθεια ἀποκαταστάσεως στενῆς ἐπαφῆς καὶ συνεργασίας μὲ τὰ πνευματικὰ σωματεῖα τῶν ἄλλων πόλεων θ' ἀπέδαινε πιθανώτατα λυσιτελῆς καὶ δι' αὐτὰ καὶ διὰ τὴν Ἑταιρίαν μας καὶ διὰ τὴν Κρήτην γενικώτερον.

Ὁ Πρόεδρος
Γ. Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Ὁ Γραμματεὺς
Α. Γ. ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟΣ

Η ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΕΝ ΚΡΗΤῃ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1957

ΕΡΕΥΝΑΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛ. ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ - ΤΥΧΑΙΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ

Ὅπως πάντοτε ζωηρά, λίαν ἀποδοτικὴ εἰς εὐρήματα καὶ σημαντικὴ εἰς ἐπιτεύγματα, ὑπῆρξεν ἡ ἀρχαιολογικὴ κίνησις τοῦ ἔτους 1957 καίτοι τὰ διατεθέντα μέσα δὲν ὑπῆρξαν κατὰ πολὺ ἀνώτερα τῶν κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη διατεθέντων. Ὡς πρὸς τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ κτηρίου τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου ἐπετέλεσε σημαντικὸν βῆμα τὸ γεγονός ὅτι ἀπεφασίσθη ἡ ἐπέκτασις τοῦ κτηρίου διὰ μιᾶς εἰσέτι πτέρυγος πρὸς βορρᾶν προστεθειμένης, ἡ οἰκοδόμησις τῶν κατοικιῶν τῶν φυλάκων καὶ ἡ κατασκευὴ τῆς ἀμφιθεατρικῆς αἰθούσης εἰς τὸ ἐπὶ τοῦ ἐναντι τοῦ Μουσείου προμαχῶνος παράρτημα οὗτου· ἡ νέα πτερυξ θὰ περιλαμβάνη ὀκτώ μουσειακὰς αἰθούσας καὶ ὀκτὼ χώρους ἀποθηκεύσεως διαχωριζομένους ὑπὸ μεσοπατώματος. Ὡς πρώτη δόσις διετέθη τὸ ποσὸν τῶν 1.500 000 δραχμῶν, ἀλλ' ἐκ τούτου ἔδαπανήθη μόνον τὸ ἥμισυ διὰ τὴν ἐκσκαφὴν τοῦ χώρου καὶ τὴν κατασκευὴν τῶν κατοικιῶν τῶν φυλάκων. Συνεπληρώθη ἐκ παραλλήλου ὁ ἐξωτερικὸς χρωματισμὸς τοῦ Μουσείου, γενόμενος εἰς πολυχρωμικὴν κλίμακα κατὰ τὰ σχέδια τοῦ ἀρχιτέκτονος Καρανινοῦ, καὶ ὁ ἐσωτερικὸς τεχνητὸς φωτισμὸς. Ὁ κάτω τῆς κατοικίας τοῦ Διευθυντοῦ χώρος διεμορφώθη εἰς μικρὸν ἀναπαυτήριον.

Τὸ ἔργον τῆς ἐπανεκθέσεως τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου συνεχίσθη μὲ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα, διατεθέντος ποσοῦ 150 χιλ. δραχμῶν. Συνεπληρώθησαν ἱκαναὶ προθῆκαι μικροτεχνημάτων καὶ ἡ ἐκθεσις τῶν ἀρχαϊκῶν πηλοπλαστικῶν τῆς Γόρτυνος, τῶν συλλογῶν μυκην κεραμεικῆς, καὶ ὄν καμαραϊκῶν συλλογῶν ἐκ Φαιστοῦ. Ἐξετέθη ἐπίσης, συνοδευομένη μὲ φωτογραφικὰς μεγεθύνσεις τῶν σχεδίων, ἡ συλλογὴ τῶν παλαιοανακτορικῶν σφραγισμάτων ἐκ Φαιστοῦ. Ἐγένετο σημαντικὴ πρόοδος εἰς τὴν ταξινομήσιν τῶν